

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

HEDEN

TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst (ter info)

Directie

Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

1(10.2.e)

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Direct contact

10.2.e 10.2.e

M 10.2.e

Datum

30 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000210723

Auteur

10.2.e 10.2.e
10.2.e 10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Vorbereiding Catshuis 1 november 2020

Aanleiding

Op 1 november 2020 vindt van 14:00 uur tot 16:00 uur een bespreking in het Catshuis plaats over corona. De bespreking zal gaan over het continueren van het huidige maatregelenpakket of een opschaling. Hiervoor zijn meerdere scenario's uitgewerkt. De vraag die voor zal liggen is welk maatregelenpakket wenselijk is en tegen welke kosten, om de remweg te verkorten. De trojka heeft de sociaalmaatschappelijke en economische effecten van de scenario's in beeld gebracht, VWS brengt de effecten op de reguliere zorg in beeld en het RIVM heeft het effect op de R-waarde gemodelleerd. Besluitvorming is voorzien in de MCC-19 van dinsdag 3 november en die dag is er ook een persconferentie.

Bijgaand treft u de voorbereiding aan. Deze voorbereiding bestaat uit:

1. Actueel beeld
2. Aanvullende maatregelen COVID-19
 - a. Bijlage 2a: Sheets scenario's maatregelen (versie ACC-19 van 29 oktober)
 - b. Bijlage 2b: remweg in tijd bij verschillende scenario's
 - c. Bijlage 2c: bijdrage Trojka aan scenario's
 - d. Bijlage 2d: Trojka input – economie en maatschappij voor synthese

Onderstaand treft u een korte toelichting op deze punten aan.

Als bijlage zijn daarnaast voor u toegevoegd:

3. Notitie economische afweging lockdown
4. Notitie testen met steekproeven

1. Actueel beeld

Advies

- U kunt het actuele beeld aanhoren.

Toelichting

- Het RIVM meldde vrijdag 30 oktober 11.141 positieve coronatests. Dat aantal is ruim achthonderd tests hoger dan donderdag (10.280 positieve tests), maar de hogere aantallen positieve tests zou te verklaren zijn uit later doorgekomen uitslagen en grotere aantallen afgenomen tests. Het RIVM spreekt nog altijd van een stabilisatie van de cijfers.
- Volgens woordvoerders van het RIVM is de piek van de tweede coronagolf in zicht, mits de stijging van het aantal positieve tests af blijft vlakken. Het aantal positieve tests lag de afgelopen week iedere dag tussen de 10.000 en 11.000 (m.u.v. woensdag toen door een technische storing minder tests

werden geregistreerd). Dit komt overeen met de voorspelling dat de eerste effecten van de maatregelen die in werking traden op 14 oktober na ca. 2 weken zichtbaar zouden worden.

- Voor de derde dag op rij was het aantal coronapatiënten dat in het ziekenhuis is opgenomen op vrijdag 30 oktober stabiel. In totaal liggen er nu 2.385 coronapatiënten in het ziekenhuis, één patiënt meer dan donderdag 29 oktober. Van de patiënten liggen er 1.818 (35 minder dan donderdag) op de verpleegafdeling. Op de IC is het aantal coronapatiënten wel gestegen, daar liggen nu 567 coronapatiënten (14 meer dan donderdag).

2. Aanvullende maatregelen COVID-19 – scenario's

Aanleiding

De volgende vier scenario's liggen voor:

1. Oktoberpakket (=huidig maatregeleniveau) tot 31 december
2. Oktoberpakket (=huidig maatregeleniveau) tot 31 december + avondklok (van 22:00 uur tot 05:00 uur)
3. Twee weken maarpakket (exclusief scholen sluiten, detailhandel en contactberoepen → grosso modo oktoberpakket + niet (binnen) sporten + sluiten doorstroomlocaties + sluiten culturele instellingen/bioscopen/theaters)
4. Lockdown (niet gedefinieerd, maar bedoelt wordt: alles wat niet noodzakelijk is dicht – incl. scholen en werk – en thuisblijven)

Saillant detail: scenario 2 en 4 zijn juridisch niet realiseerbaar binnen nu en drie weken. Dit lijkt niet te zijn meegenomen in de modellering.

Advies

- U kunt aangeven dat u een voorkeur heeft voor het continueren van het huidige maatregelenpakket (scenario 1). Hier zijn verschillende redenen voor:
- De reden hiervoor is:
 1. O.b.v. de presentatie/raming van het RIVM gaan verdergaande maatregelen de piekbelasting van de IC niet helpen (het niveau noch het moment waarop het wordt bereikt).
 2. Strengere maatregelen (scenario 3 en 4) gaan enkel de remweg verkorten. Het effect van de verschillende scenario's op de remweg is echter beperkt (verschil scenario 3 en scenario 2 is 6 dagen).
 3. Als de IC-instroom (bijvoorbeeld 10 opnames per dag) als uitgangspunt wordt genomen heeft een kortere remweg bij deze scenario's geen effect op het eerder openen van de economie, aangezien in ieder scenario wordt uitgegaan van ten minste het oktoberpakket tot 31 december.
- U kunt aangeven dat als een extra maatregel genomen moet worden een avondklok t.o.v. de huidige situatie de minste economische en sociaal-maatschappelijke effecten heeft (scenario 2). Het is echter onduidelijk wat dit doet met de R (óf het doet niets óf het RIVM heeft dit niet gemodelleerd). Als symboolmaatregel kunt u dit toch overwegen. Bijkomende complicatie is echter dat het qua symboliek suboptimaal is dat het drie weken juridische aanlooptijd heeft. Terug naar het pakket van maart levert ons inziens meer economische en sociaal-maatschappelijke schade op. Scenario 4 (huidige pakket plus een volledige lockdown) is ons inziens volstrekt onwenselijk.
- U kunt aangeven dat beleidswisselingen (zeker wanneer ze twee weken duren) economische onzekerheid vergroten en het vertrouwen ondermijnen in de aanpak van het kabinet. Tegelijkertijd blijven ijken en meten het devies (te meer situatie nu hoogst onzeker is door GGD-storingen). Dit leidt o.i. tot: huidig maatregelenpakket 4 weken aanhouden en dan opnieuw ijkingsmoment.
- U kunt eventueel aangeven dat naast het nemen van eventuele aanvullende maatregelen, we vol moeten blijven inzetten op het verhogen van de testbereidheid en blijven benadrukken dat het belangrijk is om in quarantaine te gaan. Gedrag blijkt keer op keer de belangrijkste component van het succes van de maatregelen. Het SCP onderschrijft dit ook.

Toelichting

- Vier scenario's zijn uitgewerkt en gemodelleerd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de sociaal-maatschappelijke en economische effecten. FIN, EZK en SZW hebben de NCTV hiervoor van input voorzien. De versie waarin de 4 scenario's zijn uitgewerkt, zijn ter info voor u toegevoegd in *bijlage* (versie ACC-19 van 29 oktober).
- Het RIVM heeft berekend wat de scenario's voor effecten hebben op de r-waarde. Aan VWS is verzocht om ook uit te werken wat de scenario's voor effecten hebben op de reguliere zorg. Dit om een volledig beeld te hebben van de verschillende scenario's en het effect op de remweg. Naar verwachting zal VWS aangeven dat zij willen voorkomen dat ziekenhuizen patiënten moeten gaan weigeren. VWS zal dit waarschijnlijk sterk aanzetten, maar kan dit lastig kwantitatief onderbouwen. De discussie zal gaan over wat het verkorten van de remweg economisch en maatschappelijk kost.
- Op korte termijn ligt het scenario continueren huidige pakket of het maart-scenario het meest voor de hand. Aan het instellen van een avondklok zitten nog veel juridische haken en ogen. Bovendien kan een avondklok niet direct ingevoerd worden en een lockdown ook niet. Dit gaat via de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (staatsnoodrecht) en dit kost tijd (ca. 3 weken).

3. Economische effecten lockdown

Advies

- U heeft verzocht om een economische analyse van de effecten van een (korte) volledige lockdown. U kunt de argumentatie uit de bijlage gebruiken voor uw argumentatie in het Catshuis.
- U kunt aangeven dat het pleidooi voor een korte, harde lockdown, gevolgd door een duurzame versoepeling, niet overtuigend is. In theorie is het een erg aantrekkelijk idee, want het biedt perspectief tot (relatief snel) terugkeren naar een enigszins normale maatschappij en economie.
- In de praktijk zitten er echter forse haken en ogen aan. Randvoorwaarde is in ieder geval dat zo'n harde lockdown kort en eenmalig is, en dat is erg twijfelachtig: in bijna geen enkel westers land lukt het de afgelopen tijd om besmettingen in de hand te houden en te voorkomen dat er een nieuwe (gedeeltelijke) lockdown nodig is. Het is dus onwaarschijnlijk dat NL dit wel duurzaam zou kunnen. Het effect van een harde lockdown op de remweg is volgens de RIVM-modellen ook beperkt. Het huidige beleid in NL lijkt daarom grosso modo gepast qua strengheid. Daarbij: het niveau van stringente in NL is momenteel al hoog in vergelijking met andere Europese landen.
- Om na de huidige gedeeltelijke lockdown niet snel in een volgende (gedeeltelijke) lockdown terecht te komen, is het in ieder geval zaak om in te zetten op een uitgebreider en beter werkend test- en BCO-beleid. Ook dat is echter geen structureel substituut voor contactbeperkende maatregelen, zoals bijvoorbeeld Denemarken laat zien.

Toelichting

- Onder economen is er discussie ontstaan wat de beste strategie is: relatief soepelere maatregelen of juist een forsere (en hopelijk kortere) ingreep in de economie. De bijgevoegde notitie schetst de afweging tussen beide strategieën.

4. Voorstel FIN: Testen met steekproeven

Advies

- Mogelijk komt in het Catshuis ook het bco- en testbeleid aan de orde. Wij hebben een aanpak uitgewerkt om actuele en betrouwbare informatie over de ontwikkeling van de Coronavirus in economische sectoren te vergaren met

relatief kleine steekproeven. U kunt in het Catshuis aangeven dat wij voornemens zijn dit verder uit te werken, samen met EZK en VNO-NCW, om te bezien of dit naast het bron- en contactonderzoek van de GGD gebruikt kan worden.

Toelichting

- Het RIVM biedt geen specifieke gegevens over de ontwikkeling van het Corona-virus in economische sectoren. Tevens geeft het RIVM zelf aan dat haar ramingsmethodieken geen scherp beeld geven van landelijke trends in de besmettingsgraad.¹
- Wij schetsen in bijgevoegde notitie een aanpak om actuele, betrouwbare informatie te vergaren met relatief kleine steekproeven die passen binnen de huidige testcapaciteit. Een aselechte steekproef van 3000 Coronatests volstaat om exact te schatten welk percentage van de Nederlandse bevolking besmet is.
- In een gegeven sector – bijvoorbeeld de horeca - zijn slechts 500 tests op dagbasis voldoende om (grobe trends in) besmettingsgraden in kaart te brengen.
- Deze data zouden ons in staat stellen beter te evalueren welke maatregelen bijdragen aan de bestrijding van het virus en welke niet.

¹ Jaap van Dissel zei recentelijk in de Tweede Kamer: "Het is echt ingewikkeld om te zeggen: is het stabiel, neemt het toe of is het aan het afnemen? Met dat dilemma zitten we op dit moment." Bron: <https://nos.nl/artikel/2354367-wat-is-er-aan-de-hand-met-de-coronacijfers-niks-structureels-zegt-ggd.html>